Anamorphic fungi бөлімінің фитопатогенді саңырауқұлақтарына сипаттама

Орындағандар: Хадан Айнұр
Сағынтай Жұлдыз
Айтмағамбетов Рахат

Дейтеромицеттер класы (DEUTEROMYCETES) жетілмеген саңырауқұлақтар

25 мыңнан аса саңырауқұлақ түрлері бар

Жіпшумағы күрделі, жақсы дамыған

Негізінен аскомицеттерден, кейбіреулері базидиомицеттерден тараған

Жынысты кезеңдері біртіндеп жойылып, тек жыныссыз дамитын жетілмеген топ

Көбеюі негізінен конидиялар арқылы

Дейтеромицеттердің жіктелуі

- Жетілмеген саңырауқұлақ класы (Deuteromycetes)
  - Гифомицет қатары (Hyphomycetales)
    - Маңызды туыстар: Monilia, Botrytis, Cercospora Penicillium Helmintosporium, Fusarium
  - Меланконии қатары (Melanconiales)
    - Маңызды туыстар: Colletotrichum, Gloeosporium
  - Сферопсидии қатары (Sphaeropsidales)
    - Маңызды туыстар: Phoma, Ascochyta, Diplodia, Septoria, Cytospora, Sphaeropsis

Гифомицет қатары (Hyphomycetales)

Монилий тұқымдасы

Monilia туысы, M. Fructigena-жеміс шірігін

Botrytis туысы, B. cinerea жеміс-жидектер- сұр шірігі

Oidium туысы, O.tuckeri - жүзімнің ақ ұнтақ (оидиум)

Ramularia туысы R. tulasnei Sacc. бүлдірген жапырағының ақ дағы

Демаций тұқымдасы – Dematiaceae

Cercospora туысының конидия тасушылары леп саңлауынан топтанып шығып, цилиндр тәрізді, түссіз конидиялар түзеді. C. Beticola- қызылшаның церкоспорозы

Helmintosporium туысы, H. sativum - дәнді дақылдардың тамыр шірі- гін, жапырақ дағын, масақтың күйелі өңезін, «қара ұрық» ауруы

Туберкулярий тұқымдасы – Tuberculariaceae

Fusarium туысының конидиялары екі түрлі: макроконидиялар және микроконидиялар. F. oxysporum Schl. ауылшаруашылық дақылдарының астық, картоп, көкөніс және т.б. фузариоз ауруын қоздырады.

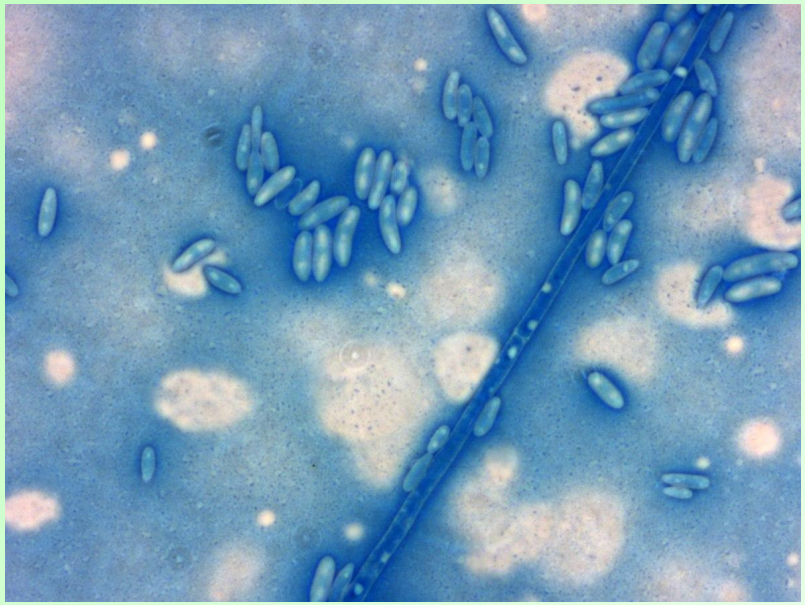

Tubercularia туысының T.vulgaris түрі қарақат, қара шие мен қайың өркендерінің қурау ауруын қоздырады.

Меланконий қатары (Melanconiales)

Қатардағы саңырауқұлақтардың конидиялары «ложе» деп аталатын төсеніште түзіледі. Ложе тегіс, ойық немесе дөңес болады. Ложеның түбінде қысқа конидия тасушы үстінде бір немесе көп клеткалы конидиялар жеке-жеке немесе тізбектеліп түзіледі. Олардың пішіні әртүрлі. Ложе субстратқа батып орналасып жоғарғы бөлігі кутикуламен, эпидермиспен, перидермамен жабылып тұрады. Бұл саңырауқұлақтар дақ, антракноз ауруларын туғызады.

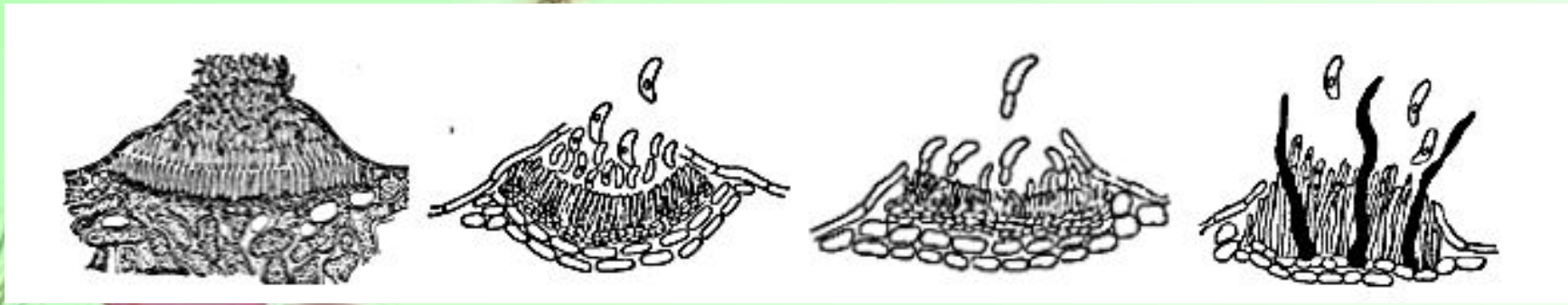

Melanconiales қатарында түзілетін «ложе» төсеніштер

Меланконий тұқымдасы – Melanconiaceae

Colletotrichum туысының конидия тасушылары қысқа, бұралған, конидиялары сопақша немесе жұмыртқа тәрізді, бір клеткалы ложе айналасында қылтаңы бар. Бұл саңырауқұлақтар түрлі өсім- діктердің антракноз ауруын қоздырады.

Marssonina туысының ложесы қоңыр, конидиялары ашық түсті, екі клеткалы M. potentillae (Desm) Magn. f.fragaria Ohl. Бүлдірген жапырағының қоңыр дағын қоздырады.

Сферопсидий (Sphaeropsidales) немесе **пикнидалы қатар (Pycnidiales)**

- Саңырауқұлақ конидиялары пикнида ішінде түзіледі. Конидия пішіні шар немесе алмұрт тәрізді. Пикнида ішінде конидиядан бас- қа шырышты зат жиналады да, ылғалды ауа райында ісініп, сыртқа ұзынша таспа тәрізді болып шығады

Пикнида және пикноспоралар

Пикнидалар ұлпаға батып немесе оның сыртында орналасады. Саңырауқұлақтың көпшілігі сапротрофтар, бірақ паразитті түрлері де болады. Олар дақ, некроз, солу, ауруларын қоздырады.

Сферопсидтер тұқымдасы

Diplodia туысының конидиялары қоңыр түсті, екі клеткалы. D. zeae Lev.-жүгерінің диплодиоз ауруын қоздырады. Жүгерінің собығы, дәні, сабағы, жапырағы, тамыры, өскіні залалданады.

Ascochyta туысы. Әртүрлі дақылдардың аскохитозын қоздырады. Өсімдіктің барлық жер үсті мүшелерін залалдайды. Конидиялары екі клеткалы.

РЕБУС

,,,, ,, ,, ,,, , ,,,,

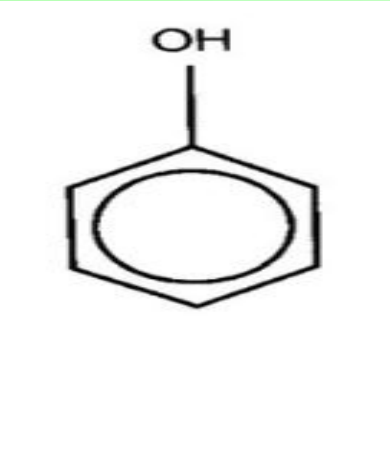

,,,, ,, , , ,,,, ,,, ,,,

ы

•РЕБУСТЫҢ ЖАУАБЫ «АНАМОРФТЫ»

НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА РАХМЕТ!